

РЕШЕНИЕ

№ 3994

гр. София, 06.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 12.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитър Петров

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **10475** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл.68 от Закон за защита от дискриминация (ЗЗДискр).

Образувано е по жалба подадена от Д. И. С., чрез адв. А. Ч., срещу Решение № 357/06.10.2023г. на Комисия защита от дискриминация (поправено по реда на чл.62 АПК с решение № 100/12.03.2024г.), постановено по преписка № 84/2022г. на Пети специализиран постоянен заседателен състав.

Жалбоподателката поддържа, че решението е неправилно и необосновано, постановено при съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Поддържа, че КЗД не е разгледала надлежно и в цялост оплакванията за нарушение на ЗЗДискр., които са ясно отделени на два различни периода, с различни факти и предявени на две различни правни основания. Поддържа, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка, при нарушение на установения в чл.9 ЗЗДискр. принцип за разпределяне на доказателствената тежест и при кредитиране на неотносими доказателства. Освен, че актът е постановен при нарушение на служебното задължение на административния орган да изясни всички относими за случая обстоятелства, той е в нарушение и на материалноправните разпоредби. Прави искане за отмяна на обжалвания акт на КЗД. Прави доказателствени искания за разпит на свидетели и допускане на експертиза.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, чрез своя пълномощник оспорва

жалбата.

Заинтересованите страни – ОУ „К. О.“ [населено място], Г. Р. – директор на ОУ „К. О.“ [населено място] и Б. Р. – класен ръководител в ОУ „К. О.“ [населено място] – ответници в производството пред КЗД, всички представлявани от адв. П. Т., оспорват жалбата с писмен отговор.

Софийска градска прокуратура не взема становище.

Съдът като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, приема следното:

Административното производство пред КЗД е образувано по жалба на Д. С. с вх.№ 44-00-933/09.03.2022г., насочена срещу ОУ „К. О.“ [населено място], Г. Р. – директор и Б. Р. – класен ръководител. В жалбата се сочи, че е майка на Д. Г. К. – дете страдащо от аутизъм, с решение на ТЕЛК, с което е призната 85 % степен на увреждане на детето. На детето е назначен личен асистент, като към датата на подаване на жалбата е ученик във втори клас, в училището. Соци се в жалбата, че с Д. работи ресурсен учител само в определени часове и в отделен кабинет, а в останалите часове, не може да влиза в клас, защото бива гонен от учителката. Соци се, че Д. има нужда от човек, който да бъде научен да спазва правилата, но личният му асистент не се допуска с него в клас. Поддържа се, че ако това се случваше, Д. щеше да има по-голям шанс за образование, за приучване към правилата и социализация. Майката поддържа, че с това отношение и решение на ръководството на училището, синът ѝ никога не влиза в час по английски език, околени свят, математика и български език. По този начин му е отнето правото на образование, а учителите не проявяват никакво желание за работа с него. В тази връзка поддържа, че спрямо него се проявява дискриминативно отношение, като е поставен от ответниците в по-неблагоприятно положение в сравнение с останалите деца/ученици в класа. Прави се искане, след като Комисията установи дискриминация, да приложи правомощията си по закон.

След преценка за допустимостта и редовността на жалбата, с разпореждане от 16.03.2022г. е образувана преписка № 84/2022г. по описа на КЗД, същата е разпределена за разглеждане от състав и е възложено извършването на процедура по проучване.

В хода на проучването пред КЗД са събрани писмени доказателства и са разпитани свидетели.

Приети са като писмени доказателства документите по ученическото досие на Д. К. в ОУ „К. О.“ [населено място].

Не е спорно, че детето е с поставена диагноза – детски аутизъм и има издадено ЕР на ТЕЛК № 0886 от зас. № 060 от 28.03.2019г., с което са признати 85 % увреждане. Детето е включено в механизма лична помощ по реда на Наредба № РД-07-7 от 28.06.2019г. за включване в механизма „Лична помощ“, като му е назначен „Личен асистент“ – М. С. А., сключила трудов договор № 210/24.06.2020г. с [община].

Със заявление вх.№ 683/15.09.2020г., Д. С. е заявила пред директора на ОУ „К. О.“ [населено място], желание за оценка на индивидуалните образователни потребности на детето си Д. Г. К. от 1а клас, от Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР), с цел преценка на необходимостта от осигуряване на допълнителна подкрепа. Въз основа на заявлението е изготвена Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика от 20.10.2020г., от ЕПЛР - класният ръководител, ресурсен учител, психолог и логопед. Отражено е че се предлага допълнителна подкрепа от ресурсен учител, логопед и психолог в учебния процес, при форма на

обучение – дневна с подкрепата на ресурсен учител, логопед и психолог. Със Заповед № 75/26.10.2020г. на директора на РЦПППО – Х., на основание чл.259 и чл.190, ал.1 от ЗПУО, е одобрено предоставянето на допълнителна подкрепа на Д. К. от ресурсен учител, логопед и психолог.

Във втори клас – със Заповед № РД-III-299/07.09.2021г. на директора на ОУ „К. О.“ [населено място], е определен ЕПЛР за учебната 2021/2022г., в състав: Б. Р. – класен ръководител и ръководител на ЕПЛР; Я. Л. – на длъжност психолог и ресурсен учител; А. Б. – на длъжност педагогически съветник; Н. Я. – на длъжност ресурсен учител и З. Г. – на длъжност логопед. С писмо вх.№ 41/06.10.2021г., Д. С., в отговор на изискано предложение от директора на ОУ „К. О.“, е приложила седмичната програма с направени от нея коментари по програмата – при възможност Д. да присъства в клас, в часовете, в които по програма е предвидено Д. да бъде в кабинет с ресурсен учител. Тези часове са: вторник Б., Математика и ЧК; Сряда – Б. и Математика; Четвъртък: първи час Б. – при възможност в клас, а вторият час Б. – с ресурсен учител; Петък: Околен свят и Математика. Предложенията си, майката е мотивирала с правото на Д. на образование и приобщаване в училище. Принципно и очаквания са да се направи опит Д. да влиза в клас по всеки предмет, и да бъде извеждан от кабинета само при извънредни ситуации или ако се умори, като и се провери колко часа той може да издържи в клас, спазвайки правилата в училището и класната стая. Очаква да бъде подпомаган от ресурсен учител в клас; да седи на първи чин с едно и също дете, както и всеки месец да получава обратна връзка и информация относно справянето му в училище. Предложенията са приети от ЕПЛР, като видно от приложения по делото Протокол № 3 /13.10.2021г. от заседание на екипа, е изготвен нов седмичен график, в който е предвидено в посочените от майката часове, Д. да присъства в клас с ресурсен учител – Я. Л.. По отношение предложението да седи на първи чин със съученик, екипът е изразил мнение, че този вариант не е удачен, тъй като се нарушава учебният процес на останалите деца. Приел се е вариант, Д. да стои със свой съученик в техническите часове – ТП, изобразително изкуство и музика. Протоколът е подписан от членовете на ЕПЛР. В тази връзка е представен и одобрен от директора на училището План за подкрепа за учебната 2021/2022г. – подписан и от родителя Д. С. на 13.10.2021г.

Приет е като доказателство и План за подкрепа за учебната 2022/2023г., през която Д. е в трети клас. С писмо от 14.10.2022г., Д. С. е изразила пред директора на училището несъгласие и неприемане на представения план, като е изложила подробни възражения свързани с непълнота на плана и несъобразяването му с конкретното ниво на усвояване на материала от Д.. В отговор е изпратено писмо от директора на училището от 20.10.2022г., с което жалбоподателката е уведомена, че планът ще бъде актуализиран, ще бъде предоставен конкретен час и ден за заложените групови работи в класа и допълнителни занимания, както и график на училищните занимания с Д., с конкретни имена на учители и място на заниманията.

Към административната преписка е приложен Констативен протокол от 28.03.2022г., за резултатите от извършената проверка от служители в отдел „Образование, култура, младежки дейности и спорт“ и отдел „Здравеопазване и социални дейности“ на [община], във връзка с жалба подадена на 07.03.2022г. от Д. С.. Направена е констатация, че г-жа Л. е ресурсен учител на Д. и психолог и работи с детето в клас, съгласно седмичния график, когато то е спокойно, без това да нарушава учебния процес на останалите деца. Направена е констатация, че тя успява да успокои детето,

когато то е неспокойно, като при нужда детето се извежда и се работи с него индивидуално в кабинет. Техническите предмети (музика, физическо и рисуване) посещава в клас. Приготвят се работни листове, с които той да работи, съобразно неговите способности. Проверено е, че за времето, през което детето е в училище, на личния асистент е осигурено бюро и стол пред класната стая, с достъп до детето и личният асистент не е възпрепятстван да изпълнява задълженията си по договор.

Представено е пред КЗД Становище на родители на ученици от IIIа клас на ОУ „К. О.“ с вх.№ 19-00-353/18.10.2022г.

Приложени са като доказателства и Заповед № 3-2929/17.11.2022г. на началника на Регионално управление на образованието – Х. (Р. – Х.), с която на основание чл.254, ал.2, вр. чл.252, ал.1 от ЗПУО и чл.3, ал.3, вр. чл.17, ал.1 и чл.18, ал.1 от ПУФРУО, е определена комисия, която да извърши проверка в ОУ „К. О.“ във връзка с фактите и обстоятелствата посочени в молба до Р. – Х. с вх.№ 94-341/08.11.2022г. и във връзка с писмо на зам. министър на образованието и науката. За резултатите от проверката е съставен Констатилен протокол № КП-318/21.11.2022г. В протокола е отразено, че в хода на проверката са проучени документите от ученическото досие на Д., проведени са разговори с членовете на ЕПЛР, както и е посетен учебен час по български език. С оглед събраната информация, във връзка с поставените въпроси в жалбата, комисията е установила, че ОУ „К. О.“ разполага със съвременни материали, помощни средства и наръчници за индивидуална работа с Д.. Материалите са предназначени за работа с деца от аутистичния спектър. Училището разполага с необходимите педагогически специалисти за работа с деца със СОП. Класният ръководител, г-жа Р. е преминала обучения, които намират приложение при работата с деца със СОП. Установено е, че Д. седи на последния чин в класната стая в часовете по Б. и математика, като до него седи ресурсния учител, която работи индивидуално с него. В часовете по музика, изобразително изкуство, технологии и предприемачество, и физическо възпитание и спорт, Д. седи до различни свои съученици, с цел социализация. В час по компютърно моделиране с него влиза психолога на училището. В часовете по английски език, ученикът влиза 2 часа без придружител и 1 час с ресурсен учител. Констатирано е, че ЕПЛР препоръчва форма на обучение на ученика при съобразяване с критериите съгласно чл.107, ал.3 от ЗПУО. Констатирано е и, че г-жа Я. Л. е правоспособен ресурсен учител, с необходимото образование и квалификация.

В административното производство са приложени като писмени доказателства удостоверения за завършени обучения и квалификации на директора Г. Р. и на класния ръководител Б. Р.. Приети са и всички документи към личното досие на Д. в училището, в това число изготвени оценки за образователните потребности, езиково-говорното развитие и психологичното развитие. Планове за подкрепа за учебните години, становища на ЕПЛР и протоколи от заседание на екипа. Доклади за оценка на развитието и постигнати резултати в края на учебната година, както и цитираната по-горе разменена кореспонденция с майката. Представени са и документи за образование и професионална квалификация на Я. Л..

В хода на административното производство са разпитани свидетели.

Свидетелката В. А. П. – познава лично жалбоподателката Д. С., както и Б. Р.. Била е и в трудови правоотношения със С.. Дава показания, че точно преди да запишат Д. в първи клас, ѝ се обадила Радва, и я помолила да говори с Д. да премести Д. в друго училище, където има по-подготвени учители за работа с деца с аутизъм. Предала разговора на Д., която много се ядосала, тъй като искала Д. да учи и израсне в този

квартал, в който е расла и тя.

Свидетелката М. С. А. – личният асистент на Д., дава показания, че през първи клас, тя е била заедно с Д. по време на часовете. Във втори клас обаче, тя вече не е била допускана в клас. Там Д. влизал с ресурсен учител, а свидетелката изчаквала пред класната стая. Свидетелства, че повечето време от часа Д. е бил в класната стая, но тъй като емоционалното му състояние „не му позволява да присъства докрай“, се налагало учител да го изведе. Пояснява, че се касае за случаите, в които Д. става от чина и тръгвал между редовете, тогава е трябвало да излезе. Това се е случвало често, но е имало и дни, през които е бил спокоен и си е стоял в час. Свидетелства, че когато Д. реагира по-емоционално, г-жа Р. е правила опити да го успокои, но когато не е успявала, го е извеждала. Дава показания, че децата в класа са дружелюбни, добронамерени, няма лоши деца в класа. Свикнали са с Д. и напоследък дори и не обръщат внимание, когато той стане и започне да ходи между редовете с чинове. Свидетелства, че Д. е обичливо дете, целува ръката на г-жа Р., с другата „госпожа“ се посрещат и изпращат с целувка. Дава показания и, че Д. не може да изкара всичките шест часа в училище, тъй като има режим на хранене и вземане на лекарства. В 12:00 часа, трябва да му се дадат лекарства, хранителни добавки и да се храни. В тази връзка и той трябва да излезе от училище преди това. Свидетелства и, че след подаване на жалбата до КЗД, учителите са много по-ангажирани и по-внимателни с Д..

Свидетелката Я. К. Л. – ресурсен учител на Д. от втори клас, дава показания, че учебният материал Д. по-лесно усвоява при индивидуалните им занятия, докато присъствието в часове заедно с класа допринася за заучаване на правилата в клас, норми и модели на поведение. Дава показания, че по време на час, заедно с класния ръководител се стремят да реагират на по-бурни реакции от страна на Д., но в случаи, когато той изпадне в свръхстимулирано или превъзбудено от стимулите на околната среда състояние, се налагало да търсят съдействие и от личния асистент, за да може детето да бъде успокоено. Такива стимули са шумовете, които могат да дойдат от двора, шушукането между децата, отгръщане на учебници, пипане на чанти, отваряне на несесери, говора на учителя по време на занятието. Свидетелства, че тя има изградена връзка с детето – може да му дава инструкции, може да го докосне, прегърне. Може да съдейства в контакта със съучениците му и с останалите преподаватели.

Свидетелката П. И. П. – работи като психолог и педагогически съветник в ОУ „К. О.“, дава показания, че типично за деца с аутизъм и при Д., ако се получи „свръхстимулация“, той реагира с телесна превъзбуда, която за да бъде успокоена, детето реагира с двигателна активност. Ако тя, или ресурсния учител, който е в час с Д., усетят, че той има порив да стане, първо се опитват с тихичко прошепване да го насочат към някои от допълнителните материали, адаптирани за него, с които разполагат в час. Ако това не подейства и той стане и започне да обикаля в стаята, правят опит с докосване и хващане за ръка да го върнат обратно на чина. Ако това не подейства, те го следват и го извеждат от класната стая „за да се успокои“. Свидетелства и за случаи, когато и класният ръководител – г-жа Р., също се опитва да овладее емоцията на Д., когато стане, като го хваща за ръка и му казва – „Х. да покажем това“ и т.н., тоест опитва се да го включи в дейност, за да се успокои.

Свидетелката К. М. Б. – учител по английски език, също дава показания, че Д. по време на час, проявява изблик на движение „хуква към дъската“, като тя се опитва да

го задържи и заедно с него да покажат упражнението на дъската.

Показания пред КЗД е дала и А. Д. Б., която е разпитана и в хода на съдебното производство.

Въз основа на така събраните доказателства, с обжалваното Решение № 357/06.10.2023г. (поправено по реда на чл.62 АПК с решение № 100/12.03.2024г.), Комисия защита от дискриминация на основание чл.65 от ЗЗДискр. е установила, че ответниците ОУ „К. О.“ [населено място], Г. Р. – директор на ОУ „К. О.“ [населено място] и Б. Р. – класен ръководител в ОУ „К. О.“ [населено място], не са извършили дискриминация по защитения съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признак „увреждане“, както и „преследване“ по смисъла на §1, т.3 от ДР на ЗЗДискр. по отношение на Д. И. С. със свързано лице – Д. Г. К. – неин син и е оставила без уважение жалба с вх.№ 44-00-933/09.03.2022г. подадена от Д. С..

В хода на съдебното производство са събрани следните допълнителни доказателства:

Заявление с вх.№ 896/01.09.2023г. за преминаване в комбинирана форма на обучение на ученика Д. К. в 4а клас. Заявление, че жалбоподателката не желае синът ѝ да посещава часове при логопед в училището. Заповед № РД-III-301/05.09.2023г. на директора на ОУ „К. О.“, с която на основание чл.259, ал.1, чл.188, ал.3 от ЗПУО и чл.128, ал.1 от Наредба за приобщаващо образование, е определен ЕПЛР на Д. К. за 4 клас; становище на екипа; протокол от заседание на 03.10.2023г., с който е приет план за подкрепа за учебната 2023/2024г., както и предложение за разпределение на учебните часове при комбинирана форма на обучение по индивидуален учебен план. Индивидуалният учебен план също е приложен по делото, както и оценка на психологичното развитие.

Жалбоподателката е представила запитване от адв. Ч. до управителя на С. „Тацитус“ , както и изготвен писмен отговор на запитването.

Представена е справка от ОУ „К. О.“ – [населено място], за броя на обучавалите се ученици със СОП за периода от 09.03.2019г. до 09.03.2022г., в това число и за ученици от аутистичния спектър.

Разпитана е свидетелката А. Д. Б. – работила като психолог, педагогически съветник, както и като медицински работник в болница. Свидетелката е разпитана, след като е дала показания и в хода на административното производство. Заявява, че с Д. е работила през учебната година, в която той е бил в първи клас, и началото на втори клас, след което тази възможност ѝ била „отнета“, без да ѝ се даде обяснение, и без да бъде допитана как ще се отрази тази промяна на детето. Свидетелства, че когато Д. дошъл в училището бил почти невербален, но много позитивен, положително настроен към децата. Бил е спокоен в часовете, като на моменти е имал състояния, в които е бил провокиран от звуци или по-резки реакции, в които е ставал и извиквал нещо, но не се е касало за драстично нарушаване на учебния процес. Отделно и той винаги е бил с асистент, който при нужда и сигнал от класния ръководител е извеждал детето извън класната стая. Свидетелства, че за Д. е било важно да бъде приобщен в училищна среда, сред децата, за да може да наблюдава техните движения и начин на комуникиране. В тази връзка е било много важно и ценно да не се извежда извън класната стая, а да общува с децата. Тя е давала препоръки Д. да седи на предни чинове, по средата, за да има зримерлен контакт с учителя. Свидетелства, че е присъствала на срещи с участието на майката на Д. и училищното ръководство, на които е имало конфликтни ситуации и се е повишавало тон. Заявява, че тя е давала препоръки по отношение индивидуалния подход за работа с Д., но не винаги тези препоръки се били спазвали. Класният ръководител – Б. Р. е споделяла, че ѝ е трудно, няма такива познания, не може да се справи, не желае да работи с такова дете и не може да овладее изцяло класа по този начин. Дава показания и, че в

началното, новият ресурсен учител Я. Л. била притеснена как ще се справи, но директора на училището ѝ казвала „Нищо не искам от теб, само живо го взимай, живо го връщай.“ Свидетелства, че са давани препоръки на класния ръководител за работата с Д., но те не се изпълнявали – били пренебрегвани.

Свидетелката В. Й. Т. – зам. директор по учебната дейност в ОУ „К. О.“ – [населено място], дава показания, че както при Д., така и при другите ученици със СОП, училището се стреми така да организира учебния процес, че той максимално да е съобразен с конкретните индивидуални потребности на детето. Те се установяват от ЕПЛР, който изготвя доклад и въз основа на него се определя индивидуален план за подкрепа. Свидетелства, че се съобразяват и със становището на родителя, както е било и в случая с Д.. Заявява, че индивидуалната програма на Д. е съгласувана и от г-жа Б., която пред нея не е изразявала несъгласие с нея. Разяснява и извършените действия по адаптиране на учебната програма към индивидуалните потребности на Д., което е наложило и назначаване на допълнителен ресурсен учител.

Въз основа на така събраните по делото доказателства, съдът намира от правна страна следното:

Предмет на обжалване е решение на КЗД, постановено в производство по реда на глава Четвърта, раздел I от ЗЗДискр., образувано по жалба на Д. И. С.. На основание чл.68, ал.1 ЗЗДискр., решенията на Комисията подлежат на обжалване по реда на АПК.

Съгласно правомощията си по чл.146 АПК съдът при преценка законосъобразността на административния акт проверява дали е издаден от компетентен орган (т.1), в съответната форма (т.2), допуснато ли е съществено нарушение на административно-производствени правила при издаването му (т.3), налице ли е противоречие на административния акт с материалноправни разпоредби (т.4) и несъответствие с целта на закона (т.5), като съдът не е ограничен от посочените от оспорващия основания, а проверява всички основания по чл.146 АПК.

В конкретния случай, оспореното Решение на Комисията е издадено от компетентен орган. Решението е изготвено в писмена форма и има необходимото съдържание по чл.66 ЗЗДискр., с оглед на което са спазени законоустановените изисквания за форма на административния акт. Преди постановяване на решението е извършена процедура по проучване на данните по случая, предоставена е възможност на страните да се запознаят със събраните доказателства преди разглеждането на преписката в открито заседание, с оглед на което и са спазени процесуалните правила.

Неоснователно е възражението на жалбоподателката, че Комисията не е разгледала и не се е произнесла по оплакванията, с които е била сезирана. Въз основа на сезиращата органа жалба - жалба на Д. С. с вх.№ 44-00-933/09.03.2022г., пред КЗД е образувано производство и са конституирани като ответници именно посочените в жалбата субекти – ОУ, директорът и класният ръководител на Д.. Разпоредена е процедура по проучване, в хода на която са събрани доказателства- писмени и гласи, за установяване именно на обстоятелствата свързани с оплакванията в жалбата – че с действията на ответниците, изразяващи се във: възпрепятстване на Д. да посещава в клас определени часове, тъй като е гонен от учителката; недопускане на личния му асистент в час за да го подпомага; липсата на желание на учителите да работят с него, е отнето правото на детето на образование, като спрямо него е осъществена дискриминация основана на здравословното му състояние. Въз основа на събраните доказателства, представени от страните, административният орган е постановил акт по същество съгласно правомощията си по чл.65 ЗЗДискр., като е обсъдил фактите във връзка с оплакванията на жалбоподателката и е приел жалбата за неоснователна.

По отношение дали актът е съобразен с материалноправните разпоредби, съдът намира следното:

С разпоредбата на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Алинея 2 разяснява, че пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация съгласно ал.3, е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

Разпоредбата на чл.9 от ЗЗДискр урежда принципа за разпределяне на доказателствената тежест в това производство, като в производство за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен.

Фактите въз основа на които жалбоподателката твърди, че е налице дискриминация спрямо нейното дете са: че той не е допускан в класната стая по всички часове; че когато е допускан е „гонен“ от учителката; че личният му асистент не е допускан с него в час за да може да му помага да свикне с правилата в класната стая; че образователната институция и конкретно учителите му, не му осигуряват дължимата закрила и съдействие при провеждане на обучението с цел да се осигури възможност за изравняване на възможностите за образование.

Предвид разпоредбата на чл.235, ал.3 ГПК, при постановяване на решението си съдът следва да вземе предвид всички факти относими за спора и тези настъпили след подаване на жалбата. С оглед посочените по-горе оплаквания на жалбоподателката, предмет на проверка по делото при доказване на горепосочените факти е, налице ли е дискриминация спрямо Д. К. при упражняване правото му на образование в ОУ „К. О.“ [населено място] за учебните години от 1 до 4 клас вкл.

От писмените и гласи доказателства са установи, а и не е спорно в процеса, че Д. седи на последния чин в класната стая в часовете по Б. и математика, като от втори клас нататък до него седи ресурсния учител, а в първи клас – личният асистент. В часовете по музика, изобразително изкуство, технологии и предприемачество, и физическо възпитание и спорт, Д. седи до различни свои съученици. В час по компютърно моделиране с него влиза психологът на училището. В часовете по английски език, Д. влиза 2 часа без придружител и 1 час с ресурсен учител. От показанията на свидетелите М. А., Я. Л., П. П. и К. Б. се установява, че ако по време на час Д. изпадне в състояние на

„свръхстимулация“ в резултат от шумовете и дейностите в класната стая, той реагира с телесна превъзбуда – става от чина и тръгва между редовете или към учебната дъска. В тези случаи, личният асистент (1 клас), ресурсният учител (от 2 клас), както и учителят, който води часа, правят опит да успокоят Д. и да го върнат на чина, за да продължи работата си. Ако детето обаче, е твърде превъзбудено, тогава той с

помощта на ресурсния учител излиза от класната стая, където с помощта на личния асистент се успокоява в спокойна среда, извън стимулациите в класната стая. За тези обстоятелства – че Д. се извежда само ако не може да се успокои вътре в класната стая, безпротиворечиви показания дават горепосочените свидетели. По делото не се съдържа нито едно доказателство, че Д. не е допускан в час или е изведен от час поради друга причина извън горепосочената – за да се успокои навън, след като опитите да продължи заниманието в клас са били неуспешни.

Въз основа на писмените доказателства по делото и свидетелските показания, съдът приема, при приложение на принципа по чл. 9 ЗЗДискр., че ответниците са доказали, че въпреки, че Д. е извеждан от класната стая и не е посещавал сам всички часове, принципът на равно третиране спрямо неговите съученици, не е нарушен.

По заявление на жалбоподателката от 15.09.2020г. е образувана процедура по оценка на индивидуалните образователни потребности на Д., ученик в 1 клас за тази учебна година, с цел преценка на необходимостта от осигуряване на допълнителна подкрепа, която на основание чл.187, ал.2, т.1 от ЗПУО, се предоставя и на деца със специални образователни потребности. Със Заповед № РЕ-75/26.10.2020г. на директора на РЦПППО – Х., на основание чл.190, ал.1 ЗПУО, е одобрено предоставянето на допълнителната подкрепа на Д. К.. При съобразяване разпоредбите на чл.188 ЗПУО, директорът на ОУ „К. О.“ [населено място], е създал екип за подкрепа за личностното развитие на Д. (ЕПЛР), включващ експертите по чл.188, ал.4 ЗПУО – психолог, педагогически съветник, логопед, както и допълнителни специалисти – класен ръководител, ресурсен учител. Осъществявайки правомощията си по чл.188, ал.1 ЗПУО, ЕПЛР за всяка учебна година е изготвял оценка на индивидуалните потребности на ученика – приложени по делото. Въз основа на индивидуалните оценки, ЕПЛР за всяка една учебна година е изготвял план за подкрепа (чл.189, т.3 ЗПУО), част от който са и определените часове, които детето следва да работи с ресурсен учител, както и часовете като брой и учебните предмети, в които ще провежда индивидуални занимания. Видно е от писмените доказателства по делото, че при изготвяне на плановете за подкрепа, ЕПЛР е спазил изискването на чл.188, ал.5 от ЗПУО, да работи съвместно с родителя – Д. С.. Видно е в тази връзка, че жалбоподателката не е имала възражения срещу плана за подкрепа за обучението в първи клас. За втори клас, с обсъдената по-горе молба от 06.10.2021г., жалбоподателката е посочила принципните си очаквания от обучението на Д., както и конкретни изисквания, в това число и да бъде подпомаган от ресурсен учител в клас. Предложенията, с изключение на стоенето на първи чин, са възприети от ЕПЛР, изготвен е план за подкрепа, който е подписан без възражения от жалбоподателката. За трети клас – учебната 2022/2023г., като период след подаване на жалбата пред КЗД, жалбоподателката с писмото си от 14.10.2022г. изрично е възразила срещу така представения ѝ план. Видно от писмо на директора от 20.10.2022г., част от предложенията на родителя са приети и са включени в плана за подкрепа за учебната година. Въпреки, че не всички предложения са приети, се обосновава изводът, че и за тази учебна година ЕПЛР е спазил задължението си при изготвяне на плана да вземе предвид и становището на родителя, което обаче, не е длъжен изцяло да съобрази. За четвърти клас детето е преминало в комбинирана форма на обучение по заявление на майката от 01.09.2023г. – приложено по делото. Видно е от цитираните писмени доказателства, че провеждането на индивидуални часове с Д. и ресурсен учител по определените предмети, е ставало въз основа на изготвен съгласно чл.189, т.3 ЗПУО план за подкрепа за всяка една учебна година. Жалбоподателката не е имала възражения срещу плана за първи и втори клас, а възраженията за трети клас, не са свързани с наличието или броя на индивидуалните часове. Предвиждането на индивидуални часове е след оценка на конкретните

индивидуални потребности на Д., която оценка е правомощие на ЕПЛР и е извършена от него. Присъствието на ресурсен учител в часовете по Б., математика и част от часовете по английски език, е за да подпомага детето в работата му в клас, както и да свиква с правилата в класната стая. Неоснователно е оплакването на жалбоподателката, че Д. е неравно третиран, тъй като от втори клас нататък по време на час не присъства личният му асистент. Няма нормативно задължение личният асистент да присъства в часовете, законовото правило е учениците със специални образователни потребности да се подпомагат от ресурсен учител на основание чл.193, ал.1 ЗПУО. От показанията на свидетелите Л. и П. се установява, че Д. се е чувствал комфортно, както с тях, така и с класния ръководител. По делото не е събрано нито едно доказателство, че детето е изпитвало дискомфорт от присъствието на ресурсния учител или учителя водещ учебния час.

Събраха се доказателства – показанията на свидетелите А., Л., П. и Б., че Д. е извеждан от класната стая само при определени предпоставки – когато е свръхемоционален и не може да бъде успокоен в класната стая. Личният асистент А. потвърждава, че включително в първи клас, Д. е извеждан от класната стая след като първите опити, не са били успешни и е извеждан за „да се успокои“. В самото си предложение от 06.10.2021г., Д. С., изрично е поискала да се направи опит Д. да влиза в клас по всеки предмет, като се извежда от кабинета само при извънредни ситуации или ако се умори. Точно тези обстоятелства са доказани по делото – от показанията на свидетелите се установява, че е спазван седмичният график по плана за подкрепа, Д. е влизал в час по всеки един учебен предмет (по Б. и математика е имал и индивидуални часове) и е извеждан само за да се успокои (ако това не се постигне в класната стая) и ако е уморен и следва да се спазва режимът му на хранене и лекарства – от показанията на свидетелката А.. По делото няма нито едно доказателство, което да оборва този извод и да сочи, че Д. е отстраняван от часове по друга причина – нежелание на учителя да работи с него и др.

Д. е бил на последния чин в класната стая, като ЕПЛР не се е съобразил с желанието на родителя да бъде преместен на първия чин. Седенето на последния чин обаче, не е проява на неравно третиране спрямо другите му съученици, тъй като в класната стая, учениците седят на чинове. В часовете по Б. и математика Д. не е седял със съученик, тъй като по тези часове той е имал нужда от подпомагането на ресурсния учител. В останалите часове - музика, изобразително изкуство, технологии и предприемачество, и физическо възпитание и спорт, Д. е седял до различни свои съученици. В тази връзка съдът приема, че изборът на място в класната стая, както и присъствието на ресурсен учител на мястото до него в часовете по Б. и математика, не е проява на дискриминация спрямо Д., а е с оглед изготвената оценка на ЕПЛР за индивидуалните му потребности.

Разпоредбата на чл.7, ал.1, т.10 от ЗЗДискр. постановява, че не представлява дискриминация различното третиране на лица с увреждания при провеждане на обучение и придобиване на образование за задоволяване на специфични образователни потребности с цел изравняване на възможностите им. Различното третиране на Д. спрямо другите му съученици – провеждане на индивидуални часове по час от предметите; извеждането му от класната стая, когато е в състояние на свръх емоционалност за да се успокои; пропускането на часове, ако е уморен или за да спазва режима си на хранене и вземане на лекарства; работата в някои от часовете в присъствие на ресурсен учител и мястото му по тези часове в класната стая, не е проява на дискриминация от страна на заинтересованите страни по делото, а е именно съобразено с неговите индивидуални потребности и за да се осигурят условия за изравняване на възможностите на Д. и неговите съученици, което не представлява дискриминация.

Действително от показанията на разпитаната пред Комисията свидетелка В. П. се установява провеждането на некоректен и смущаващ телефонен разговор между нея и заинтересованата страна Б. Р., който обаче е бил преди постъпването на Д. в училището. След това по делото няма нито едно доказателство, че това предварително отношение на Р., както е заявено в телефонния разговор със свидетелката, се е проявило с конкретни действия или постъпки изразяващи нейно пренебрегване на потребностите на Д. и ограничаващи правото му на образование. Такива доказателства не се съдържат нито в документите по делото, нито в свидетелските показания, поради което и съдът приема за неотнотим разговорът проведен между свидетелката и заинтересованата страна.

От писмото на жалбоподателката от 14.10.2022г. и отговорът на директора от 20.10.2022г. е видно, че първоначално предложеният план за подкрепа за учебната година не е бил професионално изготвен и е бил в явно несъответствие с конкретното постигнато ниво от Д.. След възраженията, планът обаче е бил коригиран. След като е била налице комуникация с родителя и са отстранени пропуските, не може да се приеме, че е налице дискриминация. Директорът на ОУ и ЕПЛР не са длъжни да съобразят всяко становище на родителя, с оглед направеното доказване в настоящото производство, че несъгласието се основава на конкретните индивидуални потребности на Д., а не е признак на неравно третиране.

За проява на неравно третиране от страна на заинтересованите страни, не може да се приеме и представеното пред КЗД становище на родители от класа, доколкото предмет на проверката е дали е налице дискриминация от посочените от жалбоподателката органи, а не от други лица.

По тези съображения съдът намира, че правилно и законосъобразно административният орган с обжалваното решение е приел, че ответниците не са извършили нарушение на ЗЗДискр. Жалбата срещу решението е неоснователна и следва да се отхвърли.

При този изход на спора, на основание чл.143, ал.4 АПК, заинтересованата страна - ОУ „К. О.“ [населено място], има право на направените разноски по делото в размер на 1500 лева – платено адвокатско възнаграждение.

Воден от горното, Административен съд София град, 27 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалба на Д. И. С. срещу Решение № 357/06.10.2023г. на Комисия защита от дискриминация (поправено по реда на чл.62 АПК с решение № 100/12.03.2024г.), постановено по преписка № 84/2022г. на Пети специализиран постоянен заседателен състав.

ОСЪЖДА Д. И. С. с ЕГН [ЕГН], **да заплати** на ОУ „К. О.“ [населено място] с БУЛСТАТ:[ЕИК], на основание чл.143, ал.4 АПК, сумата **1500 лева** – съдебни разноски.

Решението е постановено при участието на ОУ „К. О.“ [населено място], Г. Р. – директор на ОУ „К. О.“ [населено място] и Б. Р. – класен ръководител в ОУ „К. О.“ [населено място], като заинтересовани страни.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: